

Pastorale brief

Editie 6-2 - 4 juni 2020

Parochies H. Norbertus, H. Christoffel en Thomas a Kempis

Voorzichtig weer beginnen

Pastoor Ton Huitink

Uit de schulp

Nederland is begonnen aan een versoepeling van de 'intelligente lockdown'. Het wordt drukker op straat en op de radio worden de eerste files op de snelweg weer gemeld. Per 1 juni zijn de terrassen en de cafés open gegaan en rijden de Spoorwegen weer volgens de gebruikelijke dienstregeling. Maar het voelt niet zoals voorheen. Op het terras staan de tafels ver uit elkaar en je komt het café niet in zonder vooraf te reserveren. In de trein zijn voorlopig alleen reizigers welkom die een noodzakelijke verplaatsing moeten maken voor werk, studie of andere dringende reden. We kruipen uit onze schulp, maar het gaat heel voorzichtig.

Openingen

Diezelfde voorzichtigheid kenmerkt de manier waarop de

rooms-katholieke kerk begint aan het opnieuw houden van openbare vieringen. Aan de vooravond van Hemelvaartsdag (21 mei jl.) publiceerden de Nederlandse bisschoppen de richtlijnen voor die liturgische herstart. Het zijn drie protocollen voor resp. gelovigen, bedienaren en kerkgebouwen. De voorschriften, waaraan een

kerkelijke viering moet voldoen, zijn talrijk en streng. Het vergt een enorme inspanning van de mensen in de ontvangende

kerken om aan die eisen te voldoen. Bovendien zijn het algemene richtlijnen en is steeds een 'vertaling' nodig naar de concrete situatie ter plaatse. Onze parochies herbergen achttien plekken waar vieringen gehouden kunnen worden en er zijn er geen twee hetzelfde.

De weg naar samen vieren

De drie parochiebesturen en het pastoraal team dragen de eindverantwoordelijkheid voor alles wat er gebeurt in de lokale kerken. Dus ook voor het moment en de manier waarop liturgische vieringen op die plaatsen hervat kunnen worden. Om weer te kunnen beginnen met vieren is de volgende route uitgestippeld:

1. De parochiebesturen en het pastoraal team hebben de algemene richtlijnen van de Nederlandse bisschoppen samengebracht in een eigen protocol. Dit protocol is bedoeld voor toepassing op alle locaties. Het omvat praktische aanwijzingen voor het treffen van maatregelen ter voorbereiding en uitvoering van een viering. Het omvat tevens een controle of deze maatregelen ook daadwerkelijk gerealiseerd zijn.
2. Alle locaties werken dit protocol uit met het oog op hun eigen situatie en leggen het resultaat ter goedkeuring voor aan parochiebestuur en pastoraal team.
3. Na verkregen goedkeuring is de betreffende locatie adequaat voorbereid op het houden van een kerkelijke viering.
4. Vanaf 1 juli 2020 zijn kerkelijke vieringen met maximaal 100 kerkgangers mogelijk op de 'veilige' locaties. Deze datum is gekozen om locaties de tijd te geven de noodzakelijke maatregelen te treffen en de kerkrimte adequaat in te richten.
5. Vanaf 5 juli 2020 begint het pastoraal team met in iedere parochie twee Eucharistievieringen in het weekend, afwisselend op de 'veilige' locaties. Vanaf deze eerste zondag in juli kunnen op de 'veilige' locaties tevens gebedsvieringen gehouden worden.

Zo is 'voorzichtig beginnen' ook in onze parochies het devies.

Wel anders

Als u erover denkt om een viering in uw kerk bij te wonen, moet u voorbereid zijn op een aantal veranderingen ten opzichte van wat u gewend bent. Als u behoort tot de zogenaamde risicogroepen is het beter om nog niet naar de kerkelijke viering te komen. Als u wel komt, dient u zich vooraf aan te melden. Bij het binnengaan van de kerk wordt u gevraagd de hygiëneregels op te volgen (o.a. handen ontsmetten, 1,5 meter afstand houden, niezen in de elleboog, etc.). U volgt de looprichting die op de vloer van de kerk is aangegeven. Uw zitplaats wordt u aangewezen en de stoelen voor, achter en naast u zijn onbezet. Tijdens de viering is er geen groot koor en mag u zelf niet zingen. De collecte is niet tijdens de viering, maar u kunt uw bijdrage geven op een schaal bij de ingang of uitgang. Bij de vredewens schudt u geen handen. Bij de communie volgt u de aangewezen looprichting en u ontsmet uw handen. De voorganger staat achter een hoestscherm en legt de hostie met een pincet in uw hand. U kunt de hostie ontvangen op een schone (papier) zakdoek die u heeft meegenomen. Na afloop is er geen samenkomst met koffie en thee en gaat iedereen volgens de aangegeven looproute weer naar buiten.

Doen wat bij u past

U merkt het, het zal zeker niet hetzelfde aanvoelen als voorheen. Maar toch, parochiebesturen en pastoraal team kijken ernaar uit om weer samen met

parochianen te mogen vieren. U bent in juli van harte welkom om ondanks alle beperkingen toch weer in de kerkbanken aan te schuiven. Tegelijk hebben wij er alle begrip voor als u het nog niet aandurft om een viering bij te wonen. U moet vooral doen wat bij uw persoonlijke situatie past.

De bruidsschat

André van Boven, diaken

Onze drie parochies herbergen maar liefst achttien gemeenschappen. De meeste van die kerkplekken ontlenen hun naam aan een heilige uit de kerkelijke traditie. In Kuinre en Vollenhove delen ze dezelfde patroon: de heilige Nicolaas. Over hem bestaat een prachtige legende.

Het zit er al vroeg in

Nicolaas wordt geboren rond het jaar 270 in Patara, een klein stadje aan de zuidkust van Turkije. Zijn ouders zijn al behoor-

lijk op leeftijd en bezitten vele rijkdommen. Nicolaas is enig kind en een bijzondere jongen. Want zo klein als hij is, toch wil hij bijna niets voor zichzelf houden. Als hij om zich heen kijkt, ziet hij altijd wel iemand die iets nodig heeft. In de kerk luistert

het ventje graag naar de verhalen uit de bijbel. Jezus wordt zijn grote voorbeeld. Zo groeit hij op en wordt een jongeman.

Hoe kom ik er vanaf?

Vlak voor zijn twintigste verjaardag sterven zijn bejaarde vader en moeder kort na elkaar. Alle rijkdom van zijn ouders valt hem toe. Hij bezit goudstukken, sieraden van zilver, een prachtig groot huis en landerijen. Maar echt blij is hij er niet mee. Al die rijkdom laat hem koud en hij zoekt naar een manier om er vanaf te komen.

Probleem in de buurt

Nu woont er in de wijk van Nicolaas een kleermaker. De man werkt hard maar de zaken gaan slecht. Er heerst armoede. Mensen kopen nauwelijks nieuwe kleren en verstelwerk doen ze zelf. Zo breekt de dag aan waarop de kleermaker geen cent meer in huis heeft. En dat geeft grote problemen. De kleermaker en zijn vrouw hebben drie dochters. En in het stadje Patara is het de gewoonte dat een meisje alleen kan trouwen als haar familie een bruidsschat geeft aan de familie van de bruidegom. De drie dochters kunnen dus niet trouwen.

Dubieuze bijverdiensten

Maar het wordt erger. De kleermaker roept zijn dochters bij zich: 'Meisjes, daarnet is de huisbaas geweest omdat ik de huur niet heb betaald. Als ik over een week nog niet heb betaald, zet hij ons op straat.' De drie dochters kijken hun vader vragend aan: 'Wat kunnen we doen om te helpen?' De kleermaker vindt het moeilijk maar zegt: 'Jullie zullen de straat

op moeten om te bedelen. En als dat niet lukt, dan moeten jullie naar de cafés bij de haven gaan om jezelf te verkopen aan de matrozen.' De drie meisjes weten maar al te goed wat dat betekent. Een meisje dat eenmaal heeft gebedeld of in het café wordt gezien met een dronken matroos, vindt nooit meer een goede bruidegom. Die avond gaat het gezin verdrietig slapen.

Hulp in de nacht

De volgende morgen hoort Nicolaas bij de bakker het verhaal over de arme kleermaker en zijn gezin. Hij krijgt medelijden en denkt bij zichzelf: *'Hier moet geholpen worden, maar hoe? Ik wil de kleermaker niet zomaar geld geven, want dat neemt hij nooit aan. Het beste kan ik het 's nachts doen, wanneer het donker is en iedereen slaapt. Ik gooi het geld naar binnen en doe er een briefje bij.'* En zo gebeurt het. Die nacht sluipt Nicolaas over straat naar het huis van de kleermaker. In de warme zomernacht staat één van de ramen open voor wat frisse lucht. Nicolaas gooit een hele zak met goudstukken door het raam naar binnen. Met een bons komt de zak neer en scheurt open. De goudstukken vliegen met luid gerinkel door de hele kamer. *'Ai, dat gaat verkeerd,'* denkt Nicolaas, *'ze worden vast wakker en komen kijken.'* En zo snel hij kan, vlucht hij de nacht in. De kleermaker is inderdaad wakker geworden en vindt de goudstukken. Op het briefje staat: *'Dit is geld om de huur te betalen. Het is niet belangrijk wie ik ben. In naam van Jezus graag gedaan.'* De kleermaker is opgetogen.

Nieuwe poging

Eenmaal thuis gekomen, bedenkt Nicolaas: *'Wat heb je er*

aan om in een huis te wonen, wanneer je geen geld hebt om eten te kopen?' De volgende nacht sluipt hij dus opnieuw naar het huis van de kleermaker en gooit een tweede zak goudstukken door het open raam. En opnieuw gaan de munten door de hele kamer. De kleermaker zit meteen rechtop in bed. Maar voordat hij z'n pantoffels heeft gevonden, is de geheimzinnige strooier al weer verdwenen. Op dit briefje staat: *'Koop eten van dit geld. Met de hartelijke groeten van Jezus.'* De kleermaker kan zijn ogen niet geloven.

Derde worp

Maar nog is Nicolaas er niet gerust op. Als die dochters van de kleermaker geen bruidsschat hebben, zullen ze nooit kunnen trouwen. En voor de derde keer staat hij 's nachts op en gaat met een zak goudstukken naar het huis van de kleermaker. Die ligt deze keer niet in bed. Hij wil wel eens zien wie die onbekende helper is. In een hoekje van de kamer houdt hij zich verborgen. En jawel, daar komt weer een goed gevulde zak door het open raam naar binnen. Bij het neerkomen vliegen de goudstukken in het rond. Op het briefje staat: *'Dit is geld voor de bruidsschat van je drie dochters. Ik wens ze uit naam van Jezus veel geluk.'*

Gesnapt

De kleermaker rent door de voordeur naar buiten, achter de gulle gever aan. Een paar straten verder heeft hij Nicolaas ingehaald en grijpt hem vast aan de slip van zijn jas. Als hij ziet wie het is, schieten de tranen in zijn ogen. Maar hij wil het geld teruggeven. Nicolaas schudt zijn hoofd en zegt: *'Ik heb genoeg, waarde kleermaker. Geef het geld aan je dochters zodat ze kunnen*

trouwen met de jongen die ze willen. En zeg vooral niet van wie je de zakken met goudstukken hebt gekregen.' De kleermaker stemt uiteindelijk toe en gaat naar huis. Daar zijn de dochters wakker geworden. *'Hoe kom je ineens aan al dat goud, vader?'* willen de meisjes weten. *'O, dat heb ik gekregen van een onbekende man. Het is een vreemde-ling zeker, die verdwaald is in de stad, ik heb hem niet geraagd naar zijn naam,'* antwoordt de kleermaker. *'Maar dit is allemaal voor jullie bruidsschat.'* De drie dochters zijn blij en opgelucht. Want alledrie hebben ze allang een oogje op een leuke bruidegom in de buurt.

Zo helpt de jonge Nicolaas de arme kleermaker uit de nood en zorgt ervoor dat zijn drie dochters een goed huwelijk kunnen sluiten. En wij weten natuurlijk allemaal, dat Nicolaas na die dag nooit meer iets anders heeft gedaan dan vrijgevig te zijn voor alle mensen.

Corona vitae magistra

Over ongemakkelijke vragen

Michael Buijckx, diaken

'Artis' heet het in de volksmond, maar eigenlijk heet de Amsterdamse dierentuin "natura artis magistra": de natuur is de leermeesteres van de kunst. Terwijl je thuis nooit mensen vijf minuten naar een fruitschaal ziet staren, kan een artistiek stilleven in een museum mensen wel fascineren. Zo zouden we ons ook af kunnen vragen of corona, althans de gevolgen van de "intelligente" lockdown, ons iets te leren heeft.

Vragen stellen

Allereerst past daarbij bescheidenheid en het besef: zo'n vraag kunnen stellen, is op zich al een luxe. Wie een dierbare heeft verloren en niet eens afscheid mocht nemen, heeft wel wat anders aan zijn hoofd. Wie in de zorg werkt, wie zijn bedrijf kapot ziet gaan, wie als arbeidsmigrant of vluchteling of sloppenwijkbewoner door corona geraakt wordt, zal dit niet als 'uitdaging' zien. Wie de vraag toelaat of de corona-periode hem of haar iets wil leren, kan beter bij zichzelf te rade gaan.

Geloof

Zou het dan ook een geloofs-vraag kunnen zijn? Voor sommigen: "Waarom laat God dit toe?" of zelfs "Voor wat precies wordt de mensheid nu gestraft?" Dergelijke vragen zijn in die zin religieus dat ze bij alle grote pest epidemieën in de geschiedenis gesteld zijn, door alle religies. Maar deze vraag, die geen eenvoudig antwoord toelaat, laat wel zien dat gelovige mensen aan méér behoefte hebben dan mondkapjes, RIVM en applaudisseren voor de helden van de zorg (en hoe langer hoe meer andere helden...). De vraag die mij het meeste aanspreekt is: Wat mag ik leren in deze periode over mezelf? Wat heeft God mij te zeggen in deze tijd en in deze situatie?

Feedback

In het dagelijks leven ben ik docent, ik geef Latijn en Grieks en een beetje Religious Education op een middelbare school in Zwolle. Het onderwijs 'op afstand' van de laatste maanden was keihard werken en soms zeer frustrerend. Ik heb daardoor beseft, dat ik zonder de gezichten, oogopslagen,

mondhoeken, schouders en ademhaling van de leerlingen te zien, niet meer weet hoe de les overkomt. Is de uitleg duidelijk? Vinden ze een grapje leuk? Hebben ze dit al gehad? Ben ik te lang aan het woord? Worden ze geráákt door een verhaal? Ik tast nu in het duister. Over mezelf heb ik daarbij geleerd, dat ik me dan eenzaam voel. Ik doe m'n best, er gaat van alles mis, maar ik hunker stiekem ook naar bevestiging voor mijn goede bedoelingen en harde werken. Kennelijk geef ik niet alleen les aan leerplichtige leerlingen, ik geef ook mezelf. En diep in m'n hart verwacht ik er, al is het maar een glimlach, toch iets voor terug, als een klein kind dat iets voor z'n moeder heeft getekend...

Ruimte voor herkenning

Dit besef deed me denken aan m'n allereerste preek 15 jaar geleden als stagiair. Ik vond het vreselijk. Want ik zag gewoon niet aan de mensen hoe het overkwam, terwijl ik gewend was aan de altijd zeer directe feedback die een klas pubers geeft. Een collega leerde me dat de mensen in de kerk wel degelijk reageren: met hun ademhaling. Als iets van wat je zegt

hen ráákt, dan is er nooit een hoestbui of geschuif. In de loop van de jaren heb ik zo geleerd dat een preek geen monoloog hoeft te zijn. Ook al is er maar één persoon aan het woord, het hoeft niet louter mijn woord te zijn. Het is mogelijk in een preek ruimte te maken voor ervaringen die herkend worden. Voor God en voor wat Hij, dóór de prediker heen, te zeggen heeft. De keren dat het wel "van mij" is, mijn eigen briljante idee of originele kunstje, komt God er niet meer doorheen.

Open staan

Thuis keken we samen "100 dagen voor de klas" waarin twee tv-makers op een school in Lelystad aan den lijve wilden meemaken hoe het is om leraar te zijn. Het riep bij mij pijnlijke herinneringen op aan ordeproblemen maar ook hoe lastig het is om je rol te vinden. Om een wezenlijk deel van je persoonlijkheid als een kledingstuk aan en uit te trekken als het vakantie wordt. Om enerzijds echt jezelf te zijn - en daardoor kwetsbaar. En om er anderzijds niet voor jezelf maar voor de leerlingen te zijn. En ik besepte ook dat ik nu te weinig moeite doe om naar jonge collega's te luisteren.

Lesje

Wat heeft dat met Corona te maken? Ik had ook kunnen schrijven over alles wat ik deze maanden geleerd heb over techniek, didactiek, Grieks, Latijn en schoolorganisaties. Maar dan was de lockdown voor niets geweest, had ik mijn lesje niet geleerd. Als we bereid zijn echt te kijken naar onze opstelling in het leven, naar onszelf, onze diepste behoeften en talenten; als we oprecht kijken naar anderen, naar wat God ons te zeggen

heeft, als we kijken met nieuwe ogen en kunnen geven zonder te willen oogsten, dán kan zelfs een nare periode een leermeesteres zijn voor ons leven. En zijn de collega's die op Facebook en Youtube voorgaan, niet "de helden van het pastoraat", maar wel mensen die zónder directe feedback iets van Gods liefde voelbaar maken.

Corona, een veelzijdige heilige

Jeanne Gerretzen-Veldhuis

Bijzonder aanbod

Vorige week kwam er via het parochiesecretariaat een reclamemail binnen van een bekende kaarsenfabriek. Zo'n fabriek heeft natuurlijk last van de huidige corona-crisis, want er worden in onze kerken nauwelijks nog kaarsen aangestoken, laat staan gekocht. Het is dus voor hen noodzaak om op andere wijze aan inkomsten te komen. Naast het aanbod voor mondkapjes in de 4 liturgische kleuren (echt waar!), zijn nu ook noveenkaarsen te koop met de afbeelding van en een gebed tot de heilige Corona. Dat maakte me nieuwsgierig en het kostte maar even 'googelen' om te ontdekken dat zij echt heeft bestaan. Graag deel ik met u wat ik over haar vond.

Meerdere verhalen

De bronnen zijn het er niet over eens of haar geboorteplaats in Noord-Afrika of aan de Spaanse oostkust lag. Daarvan afhankelijk wordt gesproken over de H. Corona (of Korona) van Alexandrië of van Elche. Het zouden dus verschillende personen

kunnen zijn, maar het kan ook zijn dat er verschillende verhalen over dezelfde persoon in omloop waren. Corona is in het ene verhaal de dochter van Victor van Siena, in het andere verhaal de vrouw van Victor van Damascus. Het zou echter ook nog kunnen zijn, dat ze de vrouw van een andere, niet bij name genoemde soldaat was. We zullen het nooit precies en zeker weten. Ook over haar naamdag zijn de bronnen het niet eens: soms is het 24 april, dan weer 14 mei.

Goede werken

Wél is Corona in alle verhalen martelares. Ze zou hebben geleefd in de eerste eeuw na Christus, in de tijd van de christenvervolgingen. Ze besteedde haar hele leven aan het doen van goede werken en was troosteres van hen, die werden gemarteld. Na haar eigen wrede marteldood op 16-jarige leeftijd, gebeurden er op haar graf tal van wonderen, waardoor die plek een pelgrimsoord werd.

Beschermheilige

In Sankt Corona am Wechsel (Oostenrijk) is in een holle lindeboom een beeld van de heilige gevonden. Daar is vervolgens een kapel gebouwd, die als bedevaartsplaats werd beschouwd.

De H. Corona werd voornamelijk vereerd als 'standvastig in het geloof', maar ook als hulp bij epidemieën. Ze werd al in de 16e of 17e eeuw aangeroepen bij vee-epidemieën. Omdat Corona volgens de overlevering doodgemarteld zou zijn met behulp van twee palmbomen, zochten houtkappers in hun vaak gevaarlijke beroep bescherming en hulp van de H. Corona. Tot 1924 werd de Oostenrijkse munteenheid genoemd naar de heilige 'kroon'. Corona wordt ook aangeroepen bij geldzaken door zakenmensen en schattenjagers.

Samen met Victor

In Noord-Italië staat de kerk van de H. Victor en Corona, nabij het dorp Feltre. De kerk is opgericht door kruisvaarders na de eerste Kruistocht. Ook in Duitsland, Frankrijk en elders in Italië zijn kerken gewijd aan de twee heiligen. Ze worden overigens voornamelijk aanbeden in Oostenrijk en Beieren.

Opslag in Aken

Haar stoffelijk overschot is door keizer Otto III in 996 overgebracht naar Aken, waar het in de opslag wordt bewaard. In deze Coronatijd is het tevoorschijn gehaald en heeft het een zichtbare plek gekregen. Het is overigens niet de bedoeling dat Aken nu een bedevaartsoord wordt. Toch zal er ongetwijfeld belangstelling zijn voor de hier afgebeelde schrijn van Corona, die kunsthistorische waarde heeft.

Niet compleet

Ik pretendeer hier niet volledig te zijn. Voor wie, net als ik, geïntrigeerd is door het feit dat er een heilige Corona is geweest, kan op het internet veel meer vinden. 'Google' maar naar haar naam.